

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ОБЛАСНИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА

**ТРАДИЦІЙНА КУЛЬТУРА
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ:
СУЧАСНИЙ ДИСКУРС ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ
ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ
КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ**

Матеріали науково-практичної конференції

23-24 червня 2017 року

Харків – 2017

УДК 008(062.552)
ББК 71я431
Т 65

Редакційна колегія:

Л.Г. Омельченко – директор Обласного організаційно-методичного центру культури і мистецтва, заслужена артистка України
О.Г. Бугайченко – завідувач відділу інноваційних культурних проєктів та міжнародного співробітництва Обласного організаційно-методичного центру культури і мистецтва
Н.М. Роман – кандидат педагогічних наук, доцент

Адреса редакційної колегії: 61002, Україна, м. Харків, вул. Пушкінська, 62;
Обласний організаційно-методичний центр культури і мистецтва.
Тел. +380 (57) 725-12-36

Т65 Традиційна культура в умовах глобалізації: сучасний дискурс щодо збереження та популяризації нематеріальної культурної спадщини.
Матеріали науково-практичної конференції (23-24 червня 2017 року). – Харків, 2017. – 360 с.

Збірка містить тези та доповіді, в яких піднімаються та аналізуються проблеми збереження нематеріальної культурної спадщини в умовах сьогодення. Різним аспектам вивчення цих питань було присвячено роботу науково-практичної конференції «Традиційна культура в умовах глобалізації: сучасний дискурс щодо збереження та популяризації нематеріальної культурної спадщини», яка проходила в м. Харкові 23-24 червня 2017 року.

Конференція об'єднала провідних дослідників та діячів культури і мистецтва з різних регіонів України, науковців із інших країн, представників національно-культурних товариств. У ході наукового дискурсу досвідчені вчені простежили й узагальнили інноваційні тенденції збереження елементів нематеріальної культурної спадщини в контексті сучасного мистецтвознавства, культурології, історії, філософії, педагогіки. Під час роботи конференції було обґрунтовано й систематизовано ефективні засоби та шляхи популяризації нематеріальної культурної спадщини. Окремо було визначено перспективи інтеграції традиційної культури в світову культуру та особливості її використання в процесі впровадження стратегії культурної децентралізації.

Для широкого кола дослідників, практиків, а також усіх тих, хто цікавиться нематеріальною культурною спадщиною різних народів світу та перспективами подальшого розвитку й піднесення традиційної культури в умовах глобалізації.

Матеріали друкуються в авторській редакції з незначними коректорськими правками українською та російською мовами.

УДК 008(062.552)
ББК 71я431
Т 65

ISBN 978-617-7470-68-6

Обласний організаційно-методичний
центр культури і мистецтва, 2017

3. Куровська І.Р. Роль педагогів-бандуристів Криму у збереженні кобзарської традиції (друга половина XX – початок XXI ст.) // Проблеми сучасної педагогічної освіти. Сер.: Педагогіка і психологія. – 36. статей. – Ялта: РВВ КГУ, 2009. – Вип. 23. Ч. 2. – С. 132-141.
-

І.О. Ларіна,
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри естетичного виховання
і технологій дошкільної освіти
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди

Ю.В. Доля,
старший викладач
кафедри естетичного виховання
і технологій дошкільної освіти
Харківського національного педагогічного
університету імені Г.С. Сковороди

ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СТИЛЮ ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ДОШКІЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ПРОЦЕСІ ЇХ МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Сучасна освіта може бути продуктивною лише за умови, якщо до її змісту закладено потреби сучасних дітей, що, в свою чергу, висуває нові вимоги до професійної підготовки педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів. Педагог зобов'язаний створювати й підтримувати сприятливий мікроклімат у дитячому колективі, забезпечувати психологічний комфорт і емоційне благополуччя дітей. Такі умови сприятимуть їх всебічному розвитку, гармонізації стосунків між дітьми і вихователем, нададуть можливість кожній дитині почуватися щасливою.

Задля ефективного вирішення цих та інших виховних завдань майбутній дошкільний працівник повинен мати сформований власний позитивний стиль педагогічного спілкування з дошкільниками.

Під стилем педагогічного спілкування розуміють індивідуально-типологічні особливості соціально-психологічної взаємодії педагога та дітей.

У дошкільному навчальному закладі найбільш прийнятним і продуктивним є демократичний стиль спілкування з дітьми. Вихователь, що його практикує, використовує у спілкуванні непрямий вплив, спрямований насамперед на створення позитивної емоційної атмосфери, що досягається шляхом спонукування до активності позитивними емоційно-оціночними судженнями. Такий стиль дозволяє вихователю майже не вдаватися до вирішення організаційних завдань і повністю зосередитись на формуванні особистості дитини.

Слід зазначити, що стиль педагогічного спілкування майбутнього дошкільного працівника формується ще на етапі підготовки до майбутньої професійної діяльності в педагогічному навчальному закладі. Важливо мати на увазі, що при стихійному характері цього процесу можуть закріплюватися як позитивні, так і негативні способи спілкування з дітьми. Задля уникнення закріплення негативних способів спілкування процес формування позитивного, демократичного стилю педагогічного спілкування має бути педагогічно керованим.

Формування власного демократичного стилю педагогічного спілкування майбутніх вихователів здійснюється в процесі вивчення ними передбачених навчальним планом дисциплін. Великий потенціал у цьому сенсі несуть у собі дисципліни музично-естетичного циклу, оскільки музичне мистецтво відзначається емоційно забарвленим змістом, має могутній вплив на емоційно-вольову сферу особистості та являє собою унікальний засіб комунікації.

У процесі формування у студентів власного позитивного стилю педагогічного спілкування особливого значення набувають індивідуальні заняття з музично-естетичних дисциплін. Саме індивідуальна форма занять дозволяє в повній мірі враховувати індивідуальні особливості студентів, сприяє максимальному розкриттю їх комунікативних якостей, допомагає сформувати й розвинути педагогічну інтуїцію, такт і педагогічне чуття.

Індивідуальна форма музичних занять завдяки більш тісному спілкуванню з викладачем дозволяє студенту опосередковано переймати привабливі риси індивідуального стилю педагогічного спілкування самого викладача. Спілкуючись із викладачем і спостерігаючи його роботу, студент мимоволі «привласнює» його способи спілкування, відбирає такі, що можуть бути доцільними в

майбутній роботі з дітьми, а викладач, у свою чергу, допомагає студенту усвідомити цей процес, робить його педагогічно керованим.

Володіння позитивним стилем педагогічного спілкування передбачає достатній рівень сформованості у майбутніх дошкільних працівників мовленнєвої культури. Створена на факультеті дошкільної освіти інтеграційна програма з дисциплін музично-естетичного циклу акцентує підвищену увагу на її формуванні в процесі їх підготовки до музично-мовленнєвої діяльності. Вихователь зобов'язаний вміти адекватно вербалізовувати музичні образи. Він має володіти точним і яскравим словом, його мовлення має бути доступним розумінню дитячої аудиторії. Словесне спілкування з дитячою аудиторією вимагає від вихователя широкого і точного використання словникового запасу, дотримання орфоепічних норм і досконалого володіння виразними можливостями голосу.

Формуванню позитивного стилю педагогічного спілкування в ході індивідуальних занять з дисциплін музично-естетичного циклу, таких як музичний інструмент, практикум із дошкільного репертуару, сприяє використання в навчальному процесі інноваційних технологій, зокрема, технологій інформаційно-комунікативних. До них належать мультимедійні навчально-методичні посібники і матеріали, презентації, музично-дидактичні ігри з аудіододатками тощо. Серед різних форм роботи в класі музичного інструменту виділяється виконання творів у супроводі «віртуального оркестру», звучання якого відтворюється за допомогою синтезатору. Яскраві аранжування знаходять яскравий емоційний відгук у студентів та сприяють створенню «ситуації успіху» як необхідної умови формування у них позитивного стилю педагогічного спілкування.

Отже, впровадження інформаційно-комунікативних технологій дозволяє підвищити якість організації навчально-виховного процесу, зробити навчання більш цікавим, захоплюючим і емоційно-насиченим, стимулює прагнення до творчого самовираження, надає нові освітні можливості як для студентів, так і їх майбутніх вихованців.

Важливо, щоби вихователь йшов у ногу з часом. Володіння інформаційно-комунікативними технологіями дозволяє забезпечити відповідність образу дошкільного працівника очікуванням сучасних дітей та їхніх батьків, підіймає його власний стиль педагогічного спілкування на новий щабель.